

# Udby Times

1. UDGAVE, NUMMER 4

DECEMBER 2007

## Gør noget ved bolig manglen i Udby Skov!

Udby Times er blevet spurgt af Bjarne Hemmingsen (rovfugle indlæggets forfatter) fra Kirkemosevej 22, om vi vil invitere Udby borgerne til et fuglekasse arrangement i hans lade her i vinter.

Bjarne har henvendt sig til Skov- og Naturstyrelsen, som gerne samarbejder med det lokale borger initiativ, ved at betale materialeudgifter og have en naturvejleder med, til at sætte kasserne op i Udby skov.

Lørdag d. 12. januar kl. 13-16 er alle derfor vel-

komne til at møde op på Kirkemosevej 22.

I laden kan vi fremstille mejsekasser af træ, som Bjarne har forberedt. I skal selv tage relevant håndværktøj med. Sav, hammer og skruemaskine?. Så bistår Bjarne os med at gøre træet til nye hjem for de lokale mejser i skoven.

Udby Times giver den varme kakao, så vi kan holde varmen. Så 12. januar fremstiller vi kasserne, og weekenden efter, altså lørdag

19. januar kl. 13-16, kan alle så være med til at sætte kasserne op ude i skoven.

Tilmelding til Bjarne på tlf. 55815488 vil være rart i forhold til det praktiske, men du er også velkommen selv om du ikke har fået tilmeldt dig.

Både børn og voksne er velkomne.

*Natugleunge kigger frem fra sit nye hjem på Kirkemosevej 22 i sommeren 2007.*



**Fællesby-  
plads fær-  
dig**

S. 2

**Udby er  
mere end  
457 år  
gammel!**

S. 2

**En nabo  
deler sin  
bekymring**

S.3

**Læs Antoni-  
us' artikel  
om livet på  
Møn**

S. 4

**Lokal  
kunstner  
udstiller**

S. 7

**En  
hverdags  
heltinde**

S. 8

**Rovfugle i  
Udby**

S.10



## Formål

Formålet med denne lille avis, Udby Times, er først og fremmest at skabe en positiv dialog, udvikling og oplysning mellem os beboere i Udby.

Vi er ikke så mange husstande i Udby, men hver husstand er unik og med sin egen historie, viden og ressourcer, som mange kan drage nytte og glæde af, og dele med hinanden til fælles fordel.

Udby Times vil forsøge at give indbyggerne kendskab til nye ideer, men med respekt for det gamle, som i tidernes morgen har udformet Udby, nyt og gammelt i positiv forening.

Avisen vil også omhandle den smukke natur Udby er omgivet af, blandt andet årstidernes skiften og fortællinger, om de små pudsigheder naturen byder på.

Udby Times skal være en avis til glæde for børn og voksne. På dette grundlag vil Udby Times være talerør for folk og folk imellem i Udby.

*Redaktionsgruppe:*

*Lizzie Holm, Johnny Hansen, Chris Poole, Susanne Rosenild, Carsten Rohde, Pia Ølholm og Henrik W. Petersen.*

## Ejendoms- salg

Solgt: Udbyvej 54, Thomas Heine til Vibeke Simonsen

## Udby fik sit navn for mindst 457 år siden!

*Jeg fandt den følgende oplysning om vores landsby på Wikipedia, et gratis internet leksikon. Jeg tænkte at måske andre vil finde den interessant – især det med at Udby havde Danmarks første andelskostald!*

Udby er en bebyggelse Stege Sogn nordøst for Stege på Møn.

Landsbyen nævnes i 1550 (*Udbye*). Landsbyen blev udskiftet i 1803.

**Danmarks første andelskostal blev oprettet her 1951.**

Landsbyen har en ældre del mod syd og en yngre mod nord. Byen har to gadekær. Mod vest ligger et nedlagt mejeri, *Røded.*

*Med venlig hilsen  
Chris Poole*

## Nyt medlem af redaktionen

Vi siger velkommen til Pia Ølholm, som er det nyeste medlem af Udby Times redaktion. Pia er bl.a. også aktiv i en kvindenetværksgruppe på Møn, som d. 26. november fik stor omtale i avisen Sjællandske.

## Byplads

## færdig

Da vores byplads nu er blevet



### Udbygade 16

indhegnet, så vi fremover har mulighed for at holde nogle sammenkomster og andre aktiviteter, påtænker vi at holde en lille indvielse til foråret, når det bliver lidt lunere i vejret.

*Med venlig hilsen  
Bestyrelsen Udby Bylaug*

## Postkasse succes

Efter sigende - både fra Udby beboer og postbud, bliver vores postkasse ved Udbygade 2 brugt flittigt.

Det er jo rigtig dejligt, så bliver endelig ved med det så vi stadig får lov til at beholde vores postkasse i Udby.

*Af Lizzie Holm*



# Bekymring og selvransagelse

## Hvornår sker ulykken?

Jeg har været hjemme på grund af en forkølelse de sidste dage. Lytende til vejens lyde er jeg blevet mindet om den bekymring jeg faktisk hver eneste dag føler på et eller andet tidspunkt. Den er egentlig bare taget til med tiden, men er ikke rar at blive konfronteret med. Bekymringen handler helt konkret om at hver gang en bil eller lastbil kører med høj fart forbi på vejen så kommer tanken til mig. "Bare der ikke sker en ulykke på vejen her i landsbyen.", tænker jeg. Både på Udbygade og Udbyvej er der så mange huse hvorfra både folk, dyr og biler ustandseligt kommer ud fra og hjem til. Og der ER altså ikke så langt hverken i tid eller meter til at den bil eller lastbil der i samme øjeblik kører forbi med høj fart ikke vil have en chance for at undgå en påkørsel.

## Handling frem for opgivenesshed

Og jeg tænker at den bekymring må jeg altså gøre noget ved. For det første fordi det ikke er til at holde ud at gå og være bekymret hver dag. For det andet ændrer det jo ikke noget, hvis jeg kun tænker tanken. Jeg må altså gøre et eller andet. Og forhåbentligt et eller andet der kan være med til at mindske den risiko for at nogen kommer til skade. Så jeg snakker med andre om det. De er også bekymrede. Nogle er endda opgivenessde og tror ikke på at der er noget, der kan få folk til at køre langsommere. Jeg VIL tro på en løsning. Vi skal ændre en dårlig vane, en ubetænksomhed, en indstilling til at vi gennem vores handlinger kan påvirke vores medmennesker både positivt og negativt.

## Ingen engel selv

Jeg har allerede oplevet at måtte samle liget af en af vores katte op, dræbt ved en påkørsel lige udenfor huset. Jeg ved at det er risikoen, men det er ikke en undskyldning

for at fortsætte med at køre alt alt for stærkt gennem landsbyen.

Vi har alle så travl i dag. Jeg kender det godt, jeg er ingen engel selv. Jeg kommer selv til at køre for stærkt i bilen fordi jeg lige vil indhente nogle få minutter på vej til næste mål. Vi skal alle nå alt for mange ting på alt for lidt tid.

## Et ansigt på foden

Men et minde om en samtale er begyndt at holde min fod fra speederen i stedet for bare at slå autopiloten til i højeste etage. Når jeg nærmer mig hendes hus på vejen, så husker jeg at den nabo for et par uger siden fortalte mig at hun har samme bekymring når bilerne kører forbi hendes hus. Derfor er jeg begyndt at køre langsommere forbi hendes hus.

YES, tænker jeg det er det der skal til. At vi får ansigter på hinanden her. At vi fortæller hinanden disse historier. Så det pludselig ikke bare er endnu et hus på vejen vi haster forbi i for høj, men faktisk er det den bekymrede nabos hus, og måske så slipper vi foden fra gaspedalen for en stund. En stund der er lang nok til at vi tænker over vores handling, og måske endda lader den stund være lidt længere næste gang, og næste gang, og næste gang.

## Førerhunde som øjne

På Udbyvej nr. 15 bor der et par som begge er synshæmmede, Kim og Anne Bente. Jeg tog hen til dem for at spørge dem om hvordan de oplever trafikken her i landsbyen.

"Vi har boet her i Udby i 30 år. Der var ikke mange biler dengang

vi flyttede hertil, men indenfor de sidste 6 år er der blevet mere trafik. Og højere fart på den trafik, både i Udby og på Klintevejen, hvor vi står på og af bussen."

Jeg spurgte dem om hvordan det er for dem uden syn at færdes på vejene her.

"Vi er nødt til at gå direkte på vejen for at have en retningslinje, da der ikke er blevet sat penge af i kommunen til et farbart fortov. Vi bruger kun lyden til at orientere os om der kommer en bil. Og fordi en førerhund altid skal gå i venstre side af vejen kan vi ikke vælge at gå på den mest sikre side af vejen. Vi er tvunget til at gå på samme side, også f.eks. helt nede i svinget af Udbyvej inden Udbygade. Derfor er vores ønske at alle kører langsommere."

## Hvad nu hvis...

Hvis jeg selv kom til at køre et menneske eller en hund ned? Det er jo så forfærdeligt at tænke på at vi prøver at skubbe tanken fra os. Men det er nok det vi er nødt til at tænke for at huske det med farten. Hvordan vil jeg kunne live med at være skyld i at køre en ned?"

*Af Susanne Rosenild*



Netbank giver dig anderledes frihed lige når det passer dig!

**MønsBank**

Storegade 29 · 4780 Stege  
Tlf.: 55 86 15 00 · Fax 55 86 15 55  
E-mail: post@moensbank.dk

[www.moensbank.dk](http://www.moensbank.dk)

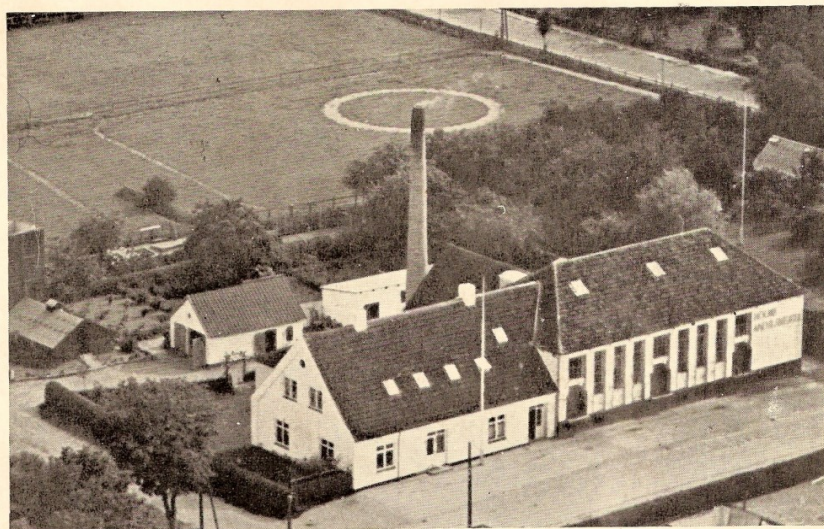
## Mit virke og oplevelser på Møn. Artikel 4

### Stort Ansvar

I februar 1951 modtog jeg et tilbud om en stilling som regnskabsfører og laborant på Holme Andelsmejeri i Borre. Jeg var betænkelig, for det indebar et ret stort ansvar, men min tanke var ”hvo intet vover”, så jeg tog imod tilbuddet, dog på betingelse af en prøvetid og at mejeriet skaffede mig en afløser som kontrolassistent.

1. marts 1951 begyndte jeg arbejdet på kontoret og i laboratoriet. Det gik over al forventning, selvom jeg måtte strenge mig an, indtil rutinen indfandt sig. Min arbejdsgiver Ingvar Børsting var meget hjælpsom og forstående, mens jeg kom ind i faget.

Holme Andelsmejeri



Regnskabet omfattede både leverandører, detailsalg og lager. Derudover var der analyser på laboratoriet. På grundlag af daglig mælkeindvejning, fedt %, kvalitet (reduktase prøver) og fastsatte priser overførtes resultatet til leverandørernes 4 ugers

blanketter med fradrag af modtagne varer, returmælk, husholdningsvarer m.v.

Hver 4. uge leverende jeg afregningerne med en samlet opgørelse i Møens Bank, som så overførte beløbene til leverandørernes konti.

Til mejeriet var der 200 leverandører med besætningsstørrelse fra 1 til ca. 50 køer og der blev indvejet 4 mill. kg. mælk årligt.

### Et godt samarbejde

Jeg blev rigtig glad for stillingen og havde et godt samarbejde med ledelse og medarbejdere. Staben bestod foruden mejeribestyreren af 4 mejerister, 2 altnuligmænd, 1 fyrbøder, 2 elever, 1 regnskabsfører og 3 detailsalgskuske. Til kontoret

var der 2 valgte revisorer og en kvalitets og lagerkontrol i branchen.

Som kontrolassistent foregik al beregning efter tabel og hovedregning, men på mejeriet skaf-

fede man som noget nyt en regnemaskine og det var en stor hjælp i arbejdet, ikke mindst, da Børstings yngste datter Merete begyndte og blev senere ferm til sammentælling af indvejningslister på maskinen.

### Én go' cigar

I 50'erne blev der bygget nyt ostemejeri, og i den forbindelse var der livlig aktivitet af håndværkere, blandt dem husker jeg bedst murermester Boesen her fra Kirkemosevej nr. 10. Han var personligt meget vellidt og fik altid kaffe 2 gange daglig af familien Børsting. Hændte det de ikke var hjemme, så var det min opgave at servere kaffen og cigaren for ham. At kalde ham ind til kaffen forgik ved at råbe; ”BOESEN TELEFON”.

På grund af venskabet og det store byggeri forærede Boesen en altan til bestyrerboligen. Med dens opførelse op til soveværelset skete det en morgen, at murersvendene var på vej op ad stigen inden Marie og Ingvar var helt vågne, men ved lyden fra stigen blev de lysvågne og kom meget hurtigt ud af fjerene, inden mandskabet nåede op i vindues højde.

### Gæster og fester på mejeriet

Til Nytår blev alle mælkekuske inviteret til kaffe på mejeriet. Det var ikke få kopper der sammen med tilbehør blev konsumeret. Det var et festligt indslag.

Min afløser som kontrolassistent misligholdt regnskabet så jeg måtte lave årsopgørelsen for ham og mens dette stod på klarede 1. mejeristen mit arbejde på mejeriet.



Antonius Nielsen

Min afløser som kontrolassistent misligholdt regnskabet så jeg måtte lave årsopgørelsen for ham og mens dette stod på klarede 1. mejeristen mit arbejde på mejeriet.

Der kom mange gæster på mejeriet og selv mine egne gæster blev trakteret med kost og logi. Familien Børsting var livsglade personer og julen kunne sammenlignes med Nødebo præstegård.

Et eksempel: I gæsteværelset, hvor gamle tante og onkel boede, stod en gine. Ginen begyndte at røre på sig, efter de ældre så småt var faldet i søvn. Lidt støj vækkede den gamle snedkermester Boisen, og ved synet af ginen råbte han "Marie det spøger". En spasmager havde forbundet ginen med en snor til et tilstødende værelse.

Børstings 3 døtre var i 1951: Inger 11 år, Tove 9 år og Merete 2 år. Jeg havde god kontakt til både børn og forældre i mange år. Især Merete som jeg ofte passede i forældrenes fravær. Efter forældrenes død blev jeg inviteret

på weekend i hendes hjem i Rungsted op til min fødselsdag med teater forestilling, underholdning og gaver som tak for min omsorg for hendes forældre i deres sidste år.

Hvert år var mejeriet inviteret til mejeriudstilling i København og det blev en lang dag fordi vi også skulle opleve natteunderholdning.

Med mit kontorarbejde fulgte også telefonpasning, men det

var let fordi jeg kendte alle leverandører fra min kontrolvirksomhed og det skete at jeg cyklede ud med en glemte levering : Smør, fløde mv.

Både bestyrer, bestyrelse og jeg røg mange cigarer og grossisten

kom ofte med smagsprøver og modtog bestilling.

Hvis jeg var alene på mejeriet holdt jeg øje med savsmuldsfyret. Det kunne hidse sig op og det gjorde det særligt en gang hvor datteren Inger og jeg havde opsyn. Vi havde selvfølgelig været uopmærksomme for naboen kom og påviste en kraftig røg af skorstenen. Det blev os en lærestreg.

### 6 gode år

Mejeriformændene var først gårdejer Ejner Hemmingsen Stubberup, senere Helge Hansen Stubberup. Jeg kom godt ud af det med begge og de gav mig sammen med Børsting gode anbefalinger til min videre færd. Når jeg fratrådte stillingen 1/11 1956 var det ikke fordi jeg var træt af arbejdet. Jeg havde haft en god tilværelse i de ca. 6 år, men jeg havde et lille helbredsproblem og ville af den grund have lidt forandring i tilværelsen. På gensyn med 5. afsnit i næste Udby Times.

**Antonius Nielsen har boet på Kirkemosevej 15 i Udby siden august 1964. Han har haft mange oplevelser på Møn i løbet af de mange år. Udby Times har spurgt Antonius om han vil fortælle nogle historier fra de mange år på Møn**



## Trafik i børnehøjde

**Sophie er 8 år og hendes lillesøster Karla er 6 år.**

De bor på Udbygade, sammen med deres mor og far og lillesøster Liva på 3 år.

De kan godt lide at bo i Udby, især kan de godt lide at gå hen og fodre ænder ved gadekæret. De har tit nogle af deres små hunde med, når de går tur.

**Det værste ved Udby er trafikken.**

Jeg har talt med Sophie og Karla om, hvordan det er at cykle og gå i Udby, når man er et barn. Det er ikke så rart, at bilerne kører så stærkt, for man er bange for at blive ramt. Det ville være godt hvis der var et fortov, det er de to piger helt enige om.

Af Pia Ølholm



Sophie har tegnet en tegning om hvordan det er at cykle i Udby.

# Mig og musen



Måske skulle jeg sige musen og mig. Om efteråret får jeg musebesøg, de opfatter mit værksted som passende vinterkvarter, selv om der også er koldt der.

De lugter og sviner, så væk med dem. De går som regel glade i min lille smækfælde, bare der er valnød i. Mus elsker valnød, det med ost duer ikke.

En morgen da jeg kom ud, var fælden væltet og valnødden væk. Den er nok væltet tilfældigt, så vi prøver en gang til. Næste morgen igen væltet fælde og nødden væk. Hvad så? En træklods på den ene side af fælden og høvlebænk på den anden side. Næste morgen: fælden løftet op og væltet, nødden væk. Nå! Skruetvinge og bænken, men ikke for stramt. Næste morgen fælde op og nødden væk. Never mind! Strammere skruetvinge. Næste morgen! Fælden og nød i behold, ingen mus.

Vi prøver en gammel Ærøfælde. Næste morgen! To mus: en halvdød og en lyslevende, de skal ned i en plastikpose og aflives. Den livlige mus forsvinder på mærkværdigvis og undslipper retfærdigheden. Da jeg skal have en ny nød, er blikdåsen med låg åbnet og nødbeholdningen helt væk.

Jeg får ny forsyning og sætter Ærøfælden igen. Næste morgen! Mus i fælden. Hurra! Jeg

står og skal i byen, så musen må vente til jeg kommer hjem igen.

Ved hjemkomsten! Fælden tom. Der er gnavet omkring sømmet, som holder fælden lukket, musen er væk.

Nu bliver jeg ondskabsfuld, finder nogle gamle korn med musgift og sætte fælden igen. Næste morgen! Kornene ædt, fælden tom.

Blikdåsen, som var tom, væltet på gulvet og lukket op. Musen går formodentlig sin undergang i møde.

Jeg ville godt have haft et over-

vågnings kamera.  
af Akhøj, Udbyvej 18



Julegaven til dem  
der elsker det  
naturlige



Skønne håndlavet velduftende økologiske cremer, shampoo og salver.

Lizzie Holm

Udbygade 13

38600706

# Lokal kunstner udstiller

*Flemming Egi fra Udbyvej, udstiller fra d. 01. november og frem til d. 20. Januar 2008*

**Vi har nok alle** set ham cykle af sted i god fart, på et eller andet tidspunkt, for formen fejler vist ikke noget. Det gør maler formen bestemt heller ikke !

**Flemming Egi** deputerede allerede som 22-årig på Charlottenborg som gæstestudenter i 1972 i den danske gruppe "Surrealisterne".

Siden har Flemming Egi udstillet på gallerier i København, på Bornholm i kunstnergruppen "Mejerristerne", Møn bibliotek og i sensommeren kunne man nyde hans værker på "Toldboden" i Stege.

**Flemming Egi** er autodidakt og som en avis skrev, "Så bevæger han sig i en motivkreds præget af fantasi, drøm og virkelighed, som alligevel ikke er virkelighed".

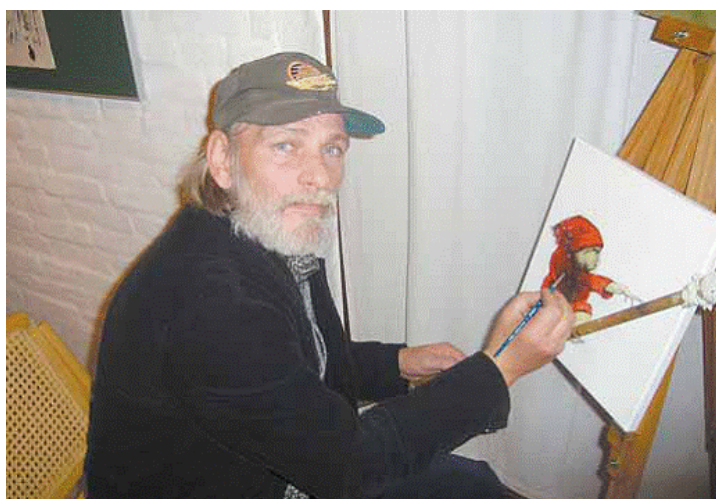
**Undertegnede** har set udstillingen. Jeg vil gerne tilføje, uden at være andet, end den nysgerrige og interesserede beskuer, at den energi og intensitet der lå i de forskellige farvevalg, berørte mig meget.

**Godt gået Flemming !** Jeg glæder mig til at se mere om dit næste tema "By og land".

*Af Pia Ølholm*



*Akvarel af Flemming Egi*



*Flemming i fuld gang ved sit staffeli*

## En af dagens mange ukronede heltinder

Jeg kører ofte forbi Udbyvej nr. 13, hvor Lone Heine bor, og som ofte er der livlig aktivitet fra tidlig morgen til hen af eftermiddagen. Jeg ser forældre afleverer og hente deres allerkæreste eje hos Lone, der bliver snakket i døren, vinket, tvillingevogn bliver redt op, til en gåtur eller en lur, når vejret er til det, og halvdelen af Lones have er velindrettet til børn, med sandkasse, legeredskaber, et lille kaninbur - og tøjsnoren som flittigt bliver taget i brug.

### Plejemor i Udby

Jo, selvfølgelig har de fleste i Udby gættet at det er Lone som er dagpleje, og mange af os har set eller kender hende, - for vi ser jo Lone i gadebilledet gå med tvillingevognen med fuld oppakning, med to små børn oppe i vognen og to børn på hver sin side, stavre af sted.

Til gadekæret og se på ænder, på opdagelse i Udby Skov, eller ned til Elly for at købe rødbeder til de små poders leverpostejmad.

Jeg får helt lyst til at besøge Lone og hører hvordan det er at være dagpleje og om hvordan det er at være med til at præge Møns kommende generation.

### Fra Hvalsø til Stege

Oprindeligt kommer Lone fra Hvalsø, men flyttede til Møn i 1970. Her startede hun med at arbejde på Møntvaskeriet "Chik" der dengang lå lige overfor Møns Museum. På vaskeriet kunne man også få rullet sit tøj og det gjorde Lone gerne. Derefter arbejdede hun på Andelsvaskeriet på Katedralvej hvor Fog har til huse, for derefter at blive selvstændig med eget Renseri i Møllebrøndstrædet, hvor "Anden" ligger i dag. Efter



Lone Heine har ofte en 48-timers arbejdsuge

en del år solgte Lone Renseriet, tog 4 år på Keldsen, og 1 år på Plejehjemmet i Borre, indtil ca. 1997 hvor Lone tog beslutningen om at fungerer som dagpleje, og ja, - som man kan regne ud, har Lone været dagpleje i 10 år.

**Omsorg, tryghed, tid og nær-**  
**vær** er fire grundlæggende værdier børn skal mødes med i dagplejen, ligeså det tætte og trygge miljø, hvilken giver det enkelte barn en oplevelse af at være noget særligt.

### Netværk

Lone fortæller med stolthed og

en smittende glæde om sit daglige arbejde med de små børn og deres forældre.

Lone har en tæt kontakt til forældrene som også har stor indflydelse på hvordan deres barns hverdag og udvikling skal forløbe, da der løbende er forældresamtaler hos hende.

Lone er tilknyttet Hjertehavens børnehaven, hvor lederen af børnehaven har det overordnet pædagogiske ansvar. Her er også 7 andre dagplejer tilknyttet med hver 4 børn. En gang om måned har dagplejerne et møde med ledelsen om hvordan det går

med børnene, hverdagen og ikke mindst de pædagogiske tiltag.

Hver torsdag er der legestue i Hjertehavens børnehave. Her leger børnene så sammen med børnehavebørnene, og ved denne ordning er det nemmere og tryggere for dagplejebørnene, når de står for tur og skal være børnehavebørn.

Lone møder mange børn som har trådt sine første barnesko hos hende. "Og det er en dejlig fornemmelse både for børnene og mig når vi mødes om torsdagen. Jeg følger sådan set med i deres videre udvikling", siger Lone.

### Tryghed i hverdagen

Lone står op med hønsene, kl. 5 om morgenen, for de første børn kommer allerede 6.30 og skal have morgenmad. Kl. 8.30 er alle børn kommet og så får de hjemmelavet boller, synger en sang, læser en bog, og snakker om hvordan dagen skal forløbe.

Børnene har deres egen lille kuffert, og der kan gemmes mange dejlige tegninger eller små ting de finder på deres ture med Lone. Og når de skal i børnehaven følger kufferten med.

Lone tager jævnligt billeder af børnene når de er på tur. Billeder hænges op, så de kan snakke om turen bagefter og vise mor og far det.

Lone giver sig altid tid til en snak med forældrene, det kan både være den hurtige hverdagsnak eller den til tider lidt svære forældre

samtale.

Lone sætter stor pris på at have et stort tillidsforhold både til forældrene og børn, og som Lone siger, "jeg bliver også belønnet for min indsats, med ros eller en lille blomst, forældrene kan jo se og mærke på barnet om det trives her hos mig".

### Livsbekræftende men også hårdt

Det bedste ved at være dagpleje er selvfølgelig børnene, at følge med i deres udvikling og få alle de små dejlige oplevelser de giver mig i løbet af dagen, siger Lone.

Det er et meget udfordrende arbejde, og kræver at jeg er "på" hele tiden, når børn og forældre er her hos mig.

Men det er også fysisk hårdt og krævende arbejde med mange løft og til tider en arbejdsuge på 48 timer.

### Lones bøn til bilister

Lone påpeger også indtrængende til bilister om at tage hensyn til hende og børnene, når hun er på gåture. "For det er sket at mit hjerte har siddet oppe i halsen når en bil er kommet for tæt på. Jeg har et kæmpe ansvar og jeg er ofte lettet når vi kommer hjem i god behold", siger Lone.

Jeg slutter besøget hos Lone med at hun lige viser mig rundt i huset, så jeg kan se hvor børnene leger og spiser. Og på opslagstavlen sidder samtlige billeder af alle de

børn som i de 10 år har været i dagpleje.

### En pris værdig

Næste gang jeg kørte forbi Lones hus, tænkte jeg, ja, Lone er en af dagens "små" heltinder, hun har arbejdet hårdt. Hun har nok en af de hårdeste arbejdspladser i nyere tid - og så nu i 10 år, hvor hun har skiftet 1000vis af bleer, sunget, trøstet, pudset "lange næser" bagt boller og smurt mange små ¼ stk. leverpostegsmadder, været der og holdt små hænder når de første små vaklende skridt blev taget, og helt sikkert - glædet sig til at overbringe den store begivenhed til forældrene når de kom for at hente deres kæreste øje.

*Af Lizzie Holm*



# Rovfugle i Udby

*de knap så almindelige og sjældnere*

Ud over de 4 almindeligste rovfugle arter i vores område, som jeg skrev lidt om i Udby Times nr. 2, er der god mulighed for at se adskillige andre rovfugle arter her i området.

Forår og efterår, er der chance for at se *hvepsevåge* og *fjeldvåge*. Hvepsevåge yngler fåtalligt i Danmark, men mange trækker til og fra nordligere ynglepladser medio maj til medio juni og medio august til primo september. Fjeldvåge (april-maj og september-oktober) yngler ikke i Danmark, men nogle fjeldvåger overvintrer her. Her ses den oftest musende over enge eller udyrkede arealer, bl.a. over Udby Skov's sletter en sjælden gang.

*Rød Glente* ses også på træk forår og efterår, men der kan ses ikke ynglende fugle i sommerhalvåret, og sjældnere kan den ses om vinteren. Rød glente er en af de rovfugle som har været helt udryddet i Danmark. Efter genindvandring, er den danske bestand nu på knap 50 par, og vi har den endnu til gode som ynglefugl på Møn. Rød glente er en af de let genkendelige rovfugle – med dybt kløftet

hale. Også *rørhøg* kan ses i vores område. Rørhøg er en rovfugl i kærhøgefamilien. Den ses på træk forår og efterår, men ses også regelmæssigt fouragere over åbent land, hvor dens fourageringsteknik er meget lig blå kærhøg. Rørhøg yngler med nogle ganske få par på Møn.

*Fiskeørn*, er en ret fåtallig trækfugl (april-maj og august-september). Fiskeørn lever udelukkende af fisk, som den fanger i vandoverfladen, ved at lade sig falde med udstrakte ben og vingerne højt løftet over ryggen. Den griber fisken med sine til fiskefangst særligt udviklede klør. Det ser ret besværligt ud for den, når den skal op fra vandet igen, men det lykkes hver gang.

*Havørn* er genindvandret som ynglefugl i Danmark midt i 1990'erne efter næsten 100 års fravær. Den har sin hovedudbredelse i det sydøstlige Danmark. Et af de seneste nye par, har ynglet på Tærø i år, og har fået to unger på vingerne. Lige i denne tid er de ved, at jage ungerne ud for at klare sig

selv, og så vil de gamle forhåbentlig yngle i samme rede igen i 2008. Havørnen forsvare deres territorium hele året. Af og til passerer en havørn over Udby, oftest i vinterhalvåret, men det kan ske året rundt. Da havørn først yngler i en alder af ca. 5 år, er der som bestanden vokser, flere og flere yngre fugle som strejfer rundt, og det er oftest unge fugle man ser. I alt er den danske bestand på ca. 17 par i 2007. Ud over de danske fugle, overvintrer også en del svenske og tyske fugle i Danmark.

*Vandrefalk*, som var udryddelsestruet i Europa i 1960-70'erne, har igen etableret sig som ynglefugl i Danmark. På Møn har vandrefalk en særlig status, da det sidste par Danmark ynglede på Møns Klint i 1972. Efter 29 års fravær i Danmark, indtog vandrefalk igen – som det første sted i Danmark – Møns Klint. Den har ynglet her siden, og har produceret indtil nu, så vidt jeg husker, 17 unger. Den er siden også vendt tilbage til gammelkendte ynglepladser på Bornholm og Stevns Klint. Forår og efterår ses vandrefalk i Danmark på træk til og fra nord- og nordøstligere ynglepladser - så der er chance for at se en på træk. Vandrefalk overvintrer også regelmæssigt i Danmark.

Der er ikke noget til hinder for, at man i Udby området kan se alle øvrige i Danmark forekommende rovfugle arter. Jeg vil nævne nogle af dem jeg selv har set:



*To natugleunger i bøgetræets skygge*

# Nu skal der dufte Jul

Hedehøg, Sort Glente, Lærkefalk, Dværgfalk, Aftenfalk og Duehøg. Bemærkelsesværdig er duehøg – mest for sit fravær i forhold til dens ry som ”daglig gæst i dueslaget”. Den har fået skyld for mange tamduers, kyllingers og høns forsvinden, men i virkeligheden er det nok – i hvert fald for tamduers og kyllingers vedkommende – Spurvehøg der er synderen. Spurvehøghunnen er stor nok til at tage både tamduer og store kyllinger/små høns, og den gør det når lejlighed byder sig. Jeg har selv i de mere end 31 år jeg har boet i Udby, kun set duehøg her to gange, så for mig er den et ”hit”.

**Hvordan** får man øje på alle de rovfugle, f.eks. i træktiden forår og efterår? Man går i haveredskabsrummet og tager nogen haveredskaber med for at ordne haven – og tager lige kikkerten med også. På en god trækdag har man inden aften set en masse fugle, og ukrudtet har ikke lidt skade den dag, men det løber som bekendt heller ikke nogen steder, undtagen i vejret.

Se billeder af fugle på <http://www.netfugl.dk/>

Læs om fugle på <http://www.dof.dk/>

Af Bjarne Hemmingsen

## Lizzies krydderi kage

Denne krydderikage er en skærekage hvor man kan komme smør på hvis man ønsker det. Krydderikagen har mange fordele, den er nem at tilberede, børnene kan sagtens være med til at lave den, og så er den fedtfattig, selvfølgelig alt efter hvor meget smør man kommer på sit stykke, og så kan den holde sig i lang tid hvis man opbevarer den køligt, og det er jo dejligt i denne travle juletid.



### Du skal bruge:

- 3 dl. øko.havregryn
- 3 dl. øko.hvedemel
- 2 dl. sukker
- 1 tsk. Kanel
- 1 tsk. kardemomme
- 1 tsk. stødt nellike
- 1 tsk. ingefær
- 2 tsk. bagepulver
- 250 gr. Rosiner
- Revet øko. citronskal
- 4 dl. kærnemælk

### Tilberedning:

Bland først alle krydderierne med bagepulver, derefter mel og havregryn, rosiner og revet citronskal, og kom så de blandede krydderier i, og tilsæt så kærnemælken.

Hældes i en smurt bageform som ca. kan indeholde 1 1/2 liter, bages ved 200grader 1 time.

## Fra Anita:

### Farmors tyggegummikage

Jeg er blevet bedt om en opskrift til Udby Times. Det bliver denne ”tyggegummikage” som er bedre end den lyder.

Mange somre, mens børnene var små, blev tilbragt hos bedsteforældre på Ærø. Der var tit et større selskab, hvor der skulle være en god bradepandefuld kage til eftermiddagskaffen. Til børnenes begejstring bagte farmor denne kage, som de kaldte tyggegummikage, fordi den kunne blive lidt gummiagtig og sej. Smurt med smør blev den dag spist med stor fornøjelse af både store og små. Der skal altså ikke tyggegummi i!!!

### Farmors tyggegummikage!

- 500 gr mel
- 150 gr rørsukker
- 200 gr sirup
- 3 1/4 dl kærnemælk
- 1/2 tsk. Natron

Det hele røres sammen og kommes i en bradepande 25x35 cm. Bager 1/2 time ved 185 grader. Prøv ved en strikkepind om den er bagt. Skæres i skiver og smøres med smør.

Venlig hilsen  
Anita Akhøj

# Oversigt over trækfugle hen over Udby

Nedenstående tabel viser antallet af udtrækkende rovfugle fra Falsterbo i Sverige. Falsterbonæsset er det sydvestligste hjørne af den Skandinaviske Halvø. Her trækker en stor del af både rovfugle og andre fuglearter ud over vandet om efteråret, efter at have holdt sig over land så længe som muligt.

## Vindretning

Hovedtrækretningen er (afhængig af vindretning og sigtbarhed) overvejende sydvest, og det betyder at rigtig mange af de rovfugle, som trækker ud fra Falsterbo, tager retning mod Stevns. Når de kommer ind over Stevns, deler trækket sig i nogen grad, igen afhængig af sigt, vindretning og termik (varm opadstigende luft). Længere mod syd og vest, bliver koncentrationen af rovfugle igen størst på kendte træksteder som Gedser, Hyllekrog og Stignæs. På dage med de rette vejrforhold – set med mønske øjne – går en del af trækket fra Falsterbo direkte til Møn, og så kan der være rigtig mange rovfugle at se på.

## Møn - en magnet

Om foråret er vejr og vind også de faktorer der afgør hvor meget træk der går over Møn. Men der foruden, udgør Møn med sin beliggenhed langt ud i Østersøen og Høje Møn som synlig på lang afstand, en "magnet" på rovfugle som er trukket ud over Østersøen fra det østlige Tyskland og Polen. Derfor ses der relativt mange af de mindre almindelige rovfugle på Møn om foråret.

*Af Bjarne Hemmingsen*

Rovfugle, udtrækkende fra

Falsterbo,

1. aug. til 12. nov. 2007

Art	Samlet antal
Hvepsevåge	2482
Sort Glente	20
Rød Glente	2346
Havørn	58
Slangeørn	1
Rørhøg	559
Blå Kærhøg	248
Steppehøg	4
Hedehøg	8
Duehøg	14
Spurvehøg	27144
Musvåge	18768
Fjeldvåge	1159
Stor Skrigeørn	6
Lille Skrigeørn	1
Kongeørn	2
Kejserørn	1
Fiskeørn	231
Lille Tårnfalk	3
Tårnfalk	725
Aftenfalk	1
Dværgfalk	365
Lærkefalk	39
Vandrefalk	88

Kilde:

Falsterbo Fågelstation

<http://www.skof.se/fbo/>



## Opfølgning på natuglehistorien fra sidste Udby Times

Lidt om natuglekassen jeg nævnte sidst: Jo, den var god nok. På trods af, at litteraturen siger at natuglekasser skal hænges om senest om efteråret (det vidste ugerne bare ikke) så gik de i kassen, selv om den først blev hængt op til nytår. Det afsløredes, da en af de gamle natugler pludselig begyndte at sidde i træerne omkring kassen ved højlys dag, frit fremme, og senere så vi tussmørket, at ugerne fløj til kassen med mus. Nogen tid senere, kunne vi se ungerne kigge ud af flyvehullet til aften. Natugleunger "hopper" af reden noget før de kan flyve, og medens de er ret små og kun har dun. Så bevæger de sig rundt mellem buske og træer, ved at gå på jorden, og klatre op når de kommer til et træ. Når tussmørket begynder at sænke sig, skrigger de uafsladeligt på mad, så der er virkelig liv i haven. Efter en uges tid, "spadserede" de to en tidlig morgen over til Berit og Hans Jørgen's gamle frugtplantage lidt længere oppe ad vejen. Den tredje havde forvildet sig ind i vores stald, så den tog jeg, bar over og "smed" ind til de andre. Det forlyder fra Berit, at de sommeren igennem stadig ses i frugtplantagen, så mon ikke de har overlevet og er kommet godt i vej.

*Af Bjarne Hemmingsen*



# *Jul i den gamle lade*



*Mangler du en julegave eller en værtindegave ?  
Så kan du købe lækre håndlavede økologiske na-  
turcremer og shampoo. Vi pakker gerne ind.*



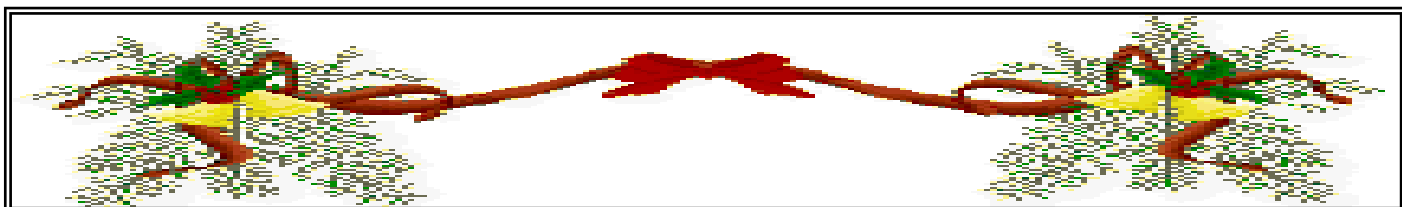
*Smukke jule dekorationer, mm.*

*- også gerne på bestilling.*

*Kig forbi Udbygade nr. 13,  
lørdag den 8 december kl. 14-18*

*Vi glæder os til at se jer.*

*Hilsen Lizzie og Pia*



## **HENRIK VEDELs BOD**

**I december måned vil der være mange juletilbud**

**Puder og kranse**

**Ædelgran og mange blomster**

**Henrik ønsker alle kunder**



**Frugt og grønt**

**Altid i den bedste kvalitet**

**GOD JUL og GODT NYTÅR**





## Kommende aktiviteter:

**Jul i den gamle lade**, lørdag den 8 december, kl. 14-18, Udbygade 13

### Byg fuglekasser til Udby Skov

Lørdag eftermiddag 12. januar kl. 13-16 er alle derfor velkomne til at møde op på Kirkemosevej 22. (Se artiklen på forsiden).

Og weekenden efter lørdag 19. januar kl. 13-16 kan alle så være med til at sætte kasserne op ude i skoven.

Tilmelding til Bjarne på tlf. 55815488 vil være rart i forhold til det praktiske, men I er også velkomne til at komme selvom I ikke har fået tilmeldt dig.

**Deadline** for næste Udby Times: den 25. februar 2008.

Har du en god historie du vil dele, et godt billede, en tegning osv. så kontakt os endelig.



Udby Times redaktion ønsker alle i Udby en rigtig glædelig jul og godt nytår!

Vi ses i 2008.

## Køb, salg, bytte og ønskes

**Ønskes:** Brugt cykelstativ til 2-4 cykler. Kontakt Chris & Susanne, 55810191

**Sælges:** Antik konge rød velour sofa. 400,- kr. Ottoman 350,- Tlf.: 38600706

**Købes:** Brugt damecykel købes, gerne "bedstemor" model. Kontakt Chris, 55810191.

**Sælges:** BOSCH MES-1020 Saftcentrifuge sælges billigt. Kun brugt 2 gange. Pris 400,- (Nypris 699,00)

Presser saft fra både frugt og grøntsager. Nem at rengøre. Stor aftagelig affaldsbeholder. Saftbeholder m. skumadskiller. Tlf.. 36451044



Saftcentrifuge